

FOLKETINGET

Kursus i økonomiske begreber

Efter ønske fra Finansudvalget tilbyder de økonomiske konsulenter i Folketinget et kursus i økonomiske begreber. Formålet med kurset er at forklare de mest centrale økonomiske begreber, *sådan som de anvendes af ministerierne*.

17. september 2019

J.nr.: 18-001400-5

Kurset vil ikke bare være en teoretisk opremsning af begreber. Vi vil bestrebe os på at relatere de økonomiske begreber til aktuelle emner.

Det Internationale Sekretariat

Kurset er for alle folketingsmedlemmer og strækker sig over i alt 4 gange 1 time. Indholdet af de enkelte kursusgange er beskrevet på næste side og fastlagt i samarbejde med det nuværende formandskab for Finansudvalget.

Birgitte S. Lange
(3335) & Kathrine Lange
(3323)

De økonomiske konsulenter vil holde det første af kursusgangene for Finansudvalget på torsdag den 12. september kl. 13:00. Sigtet med denne del af kurset er at give en indføring i de begreber, der fastlægger den overordnede ramme for det offentlige budget, samt ruste kursusedtagerne til at tage de diskussioner, der kommer, når budgetloven skal revideres.

De økonomiske konsulenter i Folketinget

De økonomiske konsulenter vurderer, at denne del af kurset er det mest komprimerede modul og fremlægger derfor også en række faktaark til denne kursusgang. Hensigten med faktaarkene er kort at opridsse begreberne samt de budgetregler, der gælder for Danmark her og nu.

Faktaarkene er vedhæftet. De er p.t. udarbejdet med udgangspunkt i den seneste lange *tekniske* fremskrivning fra Finansministeriet. Når vi afholder kurset, vil vi have modtaget regeringens egentlige lange fremskrivning, og såvel kurset som faktaarkene vil blive opdateret med denne.

Indholdet af kurset i økonomiske begreber

Første kursusgang onsdag den 9. oktober kl. 14.30 – 15.30: Har vi råd til det hele? Finanspolitiske begreber, der fastlægger råderummet

Vi håber på, at man efter 1. kursusgang har fået lidt bedre få styr på de begreber, der fastlægger den overordnede ramme for det offentlige budget. Vi stiller spørgsmålene: Hvad er *en strukturel saldo*? Og hvad mener Finansministeriet med *det økonomiske råderum*? Vi afholder kurset, efter at regeringen netop har fremlagt en lang fremskrivning af dansk økonomi, og besvarer spørgsmålene med udgangspunkt i denne. Vi ønsker at ruste kursusedtagerne til at tage de diskussioner, der formentlig kommer, når budgetloven skal revideres i denne samling. Derfor undersøger vi også, om de krav, der stilles til dansk finanspolitik, stammer fra EU, eller om kravene er selvpålagte.

Anden kursusgang onsdag den 6. november kl. 14.30 – 15.30: Markedsmekanisme, dødvægtstab og markedsfejl

Hvad går Adam Smiths usynlige hånd ud på? Hvad betyder det, når økonomer siger, at et tiltag er *samfundsøkonomisk optimalt*? Denne del af kurset vil vi særligt relatere til klima- og miljøproblematikken. Vi spørger, hvorfor Skatteministeriet i "Afgifts- og tilskudsanalysen på energiområdet" konkluderer, at det ofte samfundsøkonomisk set vil være billigere at regulere udledninger af skadelige stoffer ved hjælp af afgifter frem for at indføre en administrativ regulering. Vi undersøger også, hvordan forbrugerne og arbejdskraften reagerer på skatte- og afgiftsændringer. Og vi spørger, hvornår der opstår et såkaldt dødvægtstab, og hvad økonomer egentlig mener med det begreb. Vi giver eksempler på, hvornår det ifølge økonomisk teori er en god idé at lade markedet råde, og hvornår det ikke er.

Tredje kursusgang onsdag den 20. november kl. 14.30 – 15.30: BNP, økonomisk vækst og konjunkturcykler

Kom og vær med, når vi dykker ned i, hvorfor det er afgørende, hvor i konjunkturcyklen Danmark befinder sig for, og hvilke tiltag der er hensigtsmæssige at gennemføre. Vi spørger, hvorfor øget offentlig beskæftigelse som eksempelvis flere pædagoger eller sygeplejersker – ifølge Finansministeriets regneprincipper – ikke fører til en stigning i den langsigtede strukturelle beskæftigelse. Og hvorfor er det forskellige tiltag, der giver et kortsigtet vækstbidrag og et langsigtet vækstbidrag? Vi undersøger desuden, hvad regnemaskinerne siger om økonomisk vækst på hhv. kort og langt sigt, og hvad forskellen er på modeller som ADAM og DREAM. Endelig undersøger vi hvad BNP måler, og om vækst i BNP i det hele taget er et godt mål for økonomisk velstand.

Fjerde kursusgang onsdag den 22. januar kl. 14.30 – 15.30: "Prisen på grisen, hvad koster det? Forstå en provenuberegning

Når der skal træffes politiske beslutninger, udgør de økonomiske konsekvenser af et tiltag ofte en helt central del af beslutningsgrundlaget. Kom og bliv

klogere på disse såkaldte provenuberegninger, der ofte består af en vurdering af såvel det såkaldte umiddelbare provenu som af tilbageløbet og adfærdseffekterne. Hvad mener ministerierne med disse tre begreber? Ved du, hvad du helst skal sige ja til: 300 mio. kr. i 2030-priser eller 300 mio. kr. i 2030-niveau? Hvordan påvirker dynamiske effekter provenuberegningerne? Og hvor meget betyder det? Vi spørger, hvilke typer af adfærdseffekter ministerierne typisk medregner i beslutningsoplæg, og hvilke effekter der kun sjældent medregnes. Hvad er argumenterne bag, at dynamiske effekter af ændringer i offentligt forbrug ikke altid indgår i beslutningsoplæg? Hvorfor regner Finansministeriet og Skatteministeriet ikke med, at produktivitetstigninger har nogen som helst effekt på den offentlige saldo?

Dette dokument er udarbejdet af Folketingets Administration til brug for medlemmer af Folketinget. Efter ønske fra Folketingets Præsidium understøtter Folketingets Administration det parlamentariske arbejde i Folketinget, herunder lovgivningsarbejdet og den parlamentariske kontrol med regeringen ved at yde upartisk faglig bistand til medlemmerne. Faglige noter udarbejdet af Folketingets Administration er i udgangspunktet offentligt tilgængelige.